

Il-Kriptoassi spjegati:

Kif jaffettwawk ir-regolamenti tal-MiCA bħala konsumatur

X'inhuma l-kriptoassi?

Il-Kriptoassi huma rappreżentazzjoni diġitali ta' valur jew dritt li jistgħu jiġu ttrasferiti u maħżuna elettronikament, bl-użu ta' registru distribwit¹ jew teknoloġija simili oħra.

Eżempji magħrufa sew ta' kriptoassi huma l-BTC (Bitcoin) u l-ETH (Ethereum), iżda s-suq tal-kriptoassi jinkludi firxa wiesgħa ta' assi oħra bħall-hekk imsejja "stablecoins"², "meme coins"³ u "non fungible tokens" (NFTs)⁴.

Fl-Unjoni Ewropeja (UE), ir-Regolament dwar is-Swieq fil-Kriptoassi (MiCA) jirregolaw l-attivitàjiet li jnvolvu ċerti kriptoassi. Wieħed mill-oġġetti tal-MiCA huwa li jkun hemm regoli armonizzati għall-kriptoassi u s-servizzi relatati madwar l-UE, biex il-konsumaturi jiġu protetti aħjar (eż. aċċess għal informazzjoni komprensiva, proċeduri trasparenti għat-trattament tal-ilmenti, eċċ.).

Skont it-tip ta' kriptoassi jew servizzi relatati (regolati, mhux regolati) u l-kumpaniji li joffru servizzi tal-kriptoass (eż. mhux awtorizzati, ibbażati barra mill-UE), tista' tiffaċċja riskji oġġa u livelli differenti ta' protezzjoni. Li wieħed jifhem ir-riskji li jista' tkun espost għalihom huwa kruċjali qabel ma jinxtra kwalunkwe tip ta' kriptoassi jew jintuża kwalunkwe servizz tal-kriptoassi.

Ara t-twissija tal-Awtoritajiet Superviżorji Ewropej Kongunti biex issir taf aktar dwar ir-riskji [\[shorturl.at/Uat9o\]](https://shorturl.at/Uat9o).

Xi kriptoassi huma rregolati skont il-MiCA u liem mhumix

Il-MiCA tkopri tliet tipi ta' kriptoassi:

- ✓ **Tokens tal-flus elettronici (Electronic money tokens - EMTs)⁵:** kriptoassi li għandhom l-għan li jżommu valur stabbli billi jirreferenzjaw il-valur ta' munita uffiċjali waħda eż. L-Ewro jew id-Dollari. Jekk għandek EMT, għandek id-dritt li tiegħu flus lura mingħand l-emittent bil-valur shiħ tiegħu, fil-munita relatata.
- ✓ **Tokens irreferenzjati ma' assi (Asset-referenced tokens - ARTs)⁶:** kriptoassi li għandhom l-għan li jżommu valur stabbli billi jirreferenzjaw valur jew dritt ieħor jew tahlita tagħhom (eż. munita uffiċjali, komoditajiet, assi oħrajn). Tista' tifdi ART bil-valur tas-suq tal-assi inkwistjoni.
- ✓ **Kriptoassi għajr l-EMTs u l-ARTs:** tokens ta' utilità⁷ u kriptoassi "oħrajn" li m'humiex EMTs u lanqas ARTs jew esklużi b'xi mod ieħor mill-MiCA.

¹ TEKNOLOĠIJA TA' REGISTRU DISTRIBWIT (DLT):

Registru distribwit huwa rekord ta' informazzjoni, jew bażi ta' data, li hija kondiviza fuq network.

L-aktar tip magħruf ta' registru distribwit huwa blockchain, hekk imsejja minhabba li jaħzen tranzazzjonijiet individwali fi gruppi, jew blok, meħmuża ma' xulxin f'ordni kronoloġika biex jiffurmaw katina. It-teknoloġija tar-registru distribwit intużat għat-trasferiment ta' tipi differenti ta' assi bejn ix-xerx u l-bejjiegh.

² STABLECOINS:

L-hekk imsejja "stablecoin" huwa kriptoass li għandu l-għan li jżomm valur stabbli b'referenza għal ass wieħed (eż. munita ta' kors legali) jew diversi assi. L-istablecoins jistgħu ma jkunux daqshekk stabbli matul iż-żmien, speċjalment f'kundizzjonijiet tas-suq taħt stress.

³ MEME COINS:

Il-Meme Coins huma kriptoassi msemija wara suġġetti umoristiċi jew divertenti. Normalment jinholqu biex jinvolvu komunità u jistgħu jintużaw f'pagamenti bejn il-pari, investiment spekulattiv, jew kummerċ. F'hafna każijiet, huma akkumpanjati minn websajts b'temi komiċi, xi kultant ma jagħmlux sens, u l-kreaturi u s-segwaci tagħhom jipromwovu sens ta' komunità biex jattiraw oħrajn.

⁴ NON FUNGIBLE TOKENS (NFTs):

Dawn huma assi diġitali uniċi u mhux fungibbli maħżuna fuq network ta' registru distribwit, inklużi l-arti diġitali u oġġetti tal-kollezzjoni.

⁵ TOKENS TAL-FLUS ELETTRONICI:

- Tipi ta' kriptoassi li għandhom l-għan li jżommu valur stabbli billi jirreferenzjaw il-valur ta' munita uffiċjali (eż. L-Ewro, id-Dollari eċċ.)
- L-istituzzjonijiet ta' kreditu jew l-istituzzjonijiet tal-flus elettronici biss jistgħu joffru lill-pubbliku jew ifittxu ammissjoni għan-negozjar tal-EMTs fl-UE
- ma jagħtux interessi lid-detenturi;

⁶ TOKENS BIR-REFERENZA TAL-ASSI:

- Kriptoassi li m'humiex EMTs
- L-istituzzjonijiet ta' kreditu jew l-emittenti awtorizzati tal-MiCA biss jistgħu joffru lill-pubbliku jew ifittxu ammissjoni għall-kummerċ tal-ART fl-UE
- tista' ssir referenza għal assi oħra, inklużi munita uffiċjali jew aktar, kriptoassi oħra jew il-kombinazzjoni tagħhom;
- ma jagħtux interessi lid-detenturi

⁷ TOKENS TA' UTILITÀ:

Dawn huma tip ta' kriptoassi li l-iskop uniku tagħhom huwa li jipprovdu aċċess għal oġġett jew servizz offrut mill-emittent ta' dan it-token.

Il-MiCA ma tapplikax għat-tipi ta' kryptoassi li ġejjin:

- X Kriptoassi li huma uniċi u mhux fungibbli.** Dawn m'humiex faċilment interkambjabbli u l-valur relattiv tagħhom fir-rigward ta' kryptoassi oħra ma jistax jiġi identifikat faċilment permezz ta' tqabbil mas-suq eżistenti jew assi ekwivalenti (eż. proprjetà immobbli virtwali, ismijiet ta' dominju u entrati li jeħtieġu verifika tal-awtentikità). L-hekk imsejja non fungible tokens (NFTs) li huma parti minn serje jew kollezzjoni jistgħu, madankollu, xorta jaqgħu taħt l-iskop tal-MiCA.
- X Tokens li m'humiex trasferibbli (bħal punti minn skemi ta' lealtà).**
- X Kriptoassi li diġà jaqgħu taħt il-leġislazzjoni eżistenti dwar is-servizzi finanzjarji** bħall-kriptoassi li jikkwalifikaw bħala strumenti finanzjarji tal-MiFID (eż. kuntratti tad-derivattivi jew titoli trasferibbli). Meta tinvesti f'dawn l-assi, tibbenefika mir-regoli dwar il-protezzjoni tal-konsumatur/investitur applikabbli għall-assi finanzjarji tradizzjonali tokenizzati.

! Jekk tixtri jew tbigh kryptoassi, jew tuża servizzi relatati, mhux regolati skont il-MiCA jew leġislazzjoni oħra tal-UE dwar is-servizzi finanzjarji, tista' tkun espost għal riskji sinifikanti u tircievi protezzjoni limitata jew l-ebda protezzjoni tal-konsumatur.

Il-Kumpaniji li joffru servizzi tal-kriptoassi li tista' tiltaqa' magħhom

Il-Kumpaniji li joffru ta' servizzi tal-kriptoassi u tal-kriptoassi rregolati fl-UE:

Dawn id-ditti joffru prodotti u servizzi lill-konsumaturi rregolati skont il-MiCA, inklużi l-ARTs, l-EMTs, il-kustodja u l-amministrazzjoni tal-kriptoassi, u l-operat ta' pjattaformi u skambji ta' negozjar tal-kriptoassi (għal Fiat⁸ jew kryptoassi oħra). Sabiex ikunu jistgħu jipprovdu servizzi lill-konsumaturi fl-UE, l-kumpaniji li joffru servizzi tal-kriptoassi jridu jkunu awtorizzati, jiġifieri jissodisfaw rekwiżiti speċifiċi relatati mal-governanza, il-kapital, l-imġieba u l-protezzjoni tal-konsumatur.

Tista' tiċċekkja jekk il-kumpanija mhijiex awtorizzata mill-UE billi tiċċekkja r-registru tal-ESMA (shorturl.at/zZwVI) u s-sit web tar-regolatur finanzjarju nazzjonali, l-Awtorità Maltija għas-Servizzi Finanzjarji (shorturl.at/FnVTQ).

Għal aktar dettalji agħti ħarsa lejn is-sezzjoni "X" għandek tistaqsi qabel ma tinvesti fil KRYPTO fit-twissija maħruga mill-Awtoritajiet Supervizzorji Ewropej konġunti [shorturl.at/Uat9a]

⁸ FIAT:

Il-munita tal-Fiat hija ddikjarata bħala valuta legali u tinħareġ minn bank ċentrali bħad-Dollar Amerikan, l-Ewro, eċċ., Kriptoassi għan-negozjar f'munita ta' kors legali: tirreferi għax-xiri, il-bejgħ jew il-kummerċ ta' kriptoaluti b'munita ta' kors legali.

Il-kriptoassi u l-kumpaniji li joffru ta' servizzi tal-kriptoassi mhux awtorizzati⁹ fl-UE:

Anke bil-MiCA fis-seħħ, tista' tiltaqa' ma' kryptoassi u servizzi tal-kriptoassi pprovduti minn ditti mhux awtorizzati fl-UE. Dawk id-ditti ma jistgħux jkunu soġġetti għall-ebda regola dwar il-protezzjoni tal-konsumatur, jistgħu ma jkollhomx governanza xierqa, kapital, jew trasparenza f'dak li għandu x'jaqsam ma' prattiċi ta' salvagwardji operazzjonali. Ir-riskji ta' frodi, ġestjoni ħażina tal-assi, jew insolvenza jistgħu għalhekk jiżdedu. Dan jinkludi kryptoassi u servizzi offruti minn ditti bbażati barra mill-UE

Jekk tagħzel li tinvolvi ruġek ma' kumpaniji mhux awtorizzati, kun af li tista' tkun qed tesponi ruġek għal riskji sinifikanti u jkollok drittijiet limitati jew l-ebda dritt għall-protezzjoni tal-konsumatur. Tista' tiffaċċja telf, għandek possibbiltà limitata jew l-ebda possibbiltà li tirkupra kwalunkwe assi, u tithalla mingħajr ebda rimedju f'każ ta' tilwim.

⁹ DITTA MHUX AWTORIZZATA:

Id-ditti kollha li joperaw fl-UE mingħajr liċenzja valida skont il-MiCA mhumiex awtorizzati. Iżda mhux id-ditti mhux awtorizzati kollha li jipprovdu servizzi huma neċessarjament illegali (eż. solleċitazzjoni inversa, decentralizzata bis-shih u oħrajn barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-MiCAR).